

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ГІМНАЗІЙНОЇ ОСВІТИ

Замаскіна Поліна,
директор гімназії № 290 м. Києва, Україна

У всі часи освіта вважалася основною цінністю суспільного надбання, бо вона є основою економічного розвитку, одним із чинників соціальної стабільності, джерелом інтелектуального і духовного ресурсу народу. Зміна ціннісних орієнтацій відповідно до соціокультурних змін у суспільстві, поява ідеї безперервної освіти як освіти через усе життя, ставить особистість з її інтересами і можливостями у центр нової соціокультурної освітньої парадигми. Виходячи з розуміння, що в системі освіти закладено значний потенціал, що забезпечує соціалізацію людини, стає зрозумілим, що за сучасних умов система освіти має готувати людину до майбутнього життя. Стратегічні цілі освіти можуть бути досягнуті тільки у процесі взаємодії школи з батьками, представниками науки, культури, охорони здоров'я, усіх зацікавлених відомств і громадських організацій.

Соціальне партнерство – це тип взаємодії установ з суб'єктами та іншими соціальними інститутами, державними і місцевими органами влади, громадськими організаціями, спрямований на максимальне узгодження і реалізацію інтересів усіх учасників процесу. Така взаємодія характеризується наявністю сторін, що мають як загальні, так і різні (іноді – протилежні) інтереси, орієнтацією сторін на пошук і досягнення соціального консенсусу, зацікавленістю усіх соціальних суб'єктів в конструктивному розв'язанні питань спільної діяльності. Соціальне партнерство, що стало новою моделлю відкритого суспільства, стає зразком і для сфери освіти.

Формула нової школи складається з дев'яти ключових компонентів:

1. Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.
2. Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.
3. Наскрізнний процес виховання, який формує цінності.

4. Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.

5. Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

6. Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.

7. Нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.

8. Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

9. Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні закладу освіти¹.

Серед цих ключових компонентів – «педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками». Тож, в умовах реформування освіти в Україні соціальне партнерство стає дієвим механізмом розв'язання проблем у соціумі і, зокрема, у сфері освіти.

Соціальне партнерство в освіті як спільна діяльність є добровільною і рівноправною взаємодією закладу загальної середньої освіти та інших соціальних інститутів.

Така взаємодія спрямована на розроблення, прийняття і реалізацію освітянських і соціально-економічних рішень, що забезпечують підвищення ефективності розвитку, навчання і виховання учнів, їх самовизначення і самореалізації в соціальному середовищі.

У цьому процесі значну роль відіграє формування соціальної компетентності, змістовим аспектом якої, як зазначають науковці, є активна, ініціативна та конструктивна позиція людини щодо життя суспільства, її участь у тому, що відбувається, і відповідальність за це, її прагнення до поліпшення якості власного життя².

Результативність соціального партнерства визначається узгодженою дією зовнішніх і внутрішніх чинників. Зовнішні чинники (чинники середовища) науковці умовно розділяють на три основні рівні: мікросередовище – безпосереднє соціальне середовище (родина, референтні групи, сусіди тощо); макросередовище – суспільство, соціальні інститути; мезосередовище – світ, оточення соціальних груп, освітнє середовище. Єдністю у спрямуванні всіх трьох провідних чинників соціально-виховного впливу створюють середовище соціального партнерства³.

Необхідність соціального партнерства в освіті полягає в тому, що для розв'язання проблем у цій сфері потрібні зусилля всього суспільства. Соціальними партнерами закладу освіти можуть бути батьки, промислові підприємства, бюджетні організації, інші освітні організації, малий і середній бізнес, громадські та інші організації.

Свого часу В. Сухомлинський наголошував на значенні комплексів взаємовпливів на людину: виховання є багатограним і складним комплексом впливів на особистість, що сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості – творця матеріальних і духовних благ, громадянина, творця сім'ї та вихователя своїх дітей, а також культури особистості⁴.

Отже, Нова українська школа працюватиме на засадах «педагогіки партнерства». В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія і співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими однодумцями, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Наразі в гімназії № 290 м. Києва склалася певна система реалізації ідеї соціального партнерства. Наша гімназія є відкритою соціально-педагогічною системою, яка тісно взаємодіє з батьками учнів, різними типами освітніх установ столиці, громадськими організаціями, державними установами. Тож за умов сучасного підходу до навчання, виховання, розвитку і соціалізації випускник гімназії зможе вибудовувати гармонійні стосунки з навколишнім світом, адекватно адаптуватися до умов сучасного суспільства, його соціальних, професійних і моральних цінностей.

¹ Нова українська школа. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

² Васьківська Г. О. Дидактичні аспекти соціалізації старшокласників в умовах профільного навчання. *Вісник Луганського національного університету (педагогічні науки)*. Луганськ : ЛНУ, 2018. № 8 (322). Ч. 2. С. 5–11.

³ Ящук І. П. Основи соціального партнерства в навчально-виховному закладі у творчій спадщині В. Сухомлинського. URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/36_2.pdf

⁴ Сухомлинський В. О. Емоційне і естетичне виховання. *Вибрані твори в 5-ти т.* Т. 3. : Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина / [текст і примітки підгот. В. З. Смаль; ред. кол.: О. Г. Дзеврти (гол.) та ін. Київ : Рад. школа, 1977. С. 499–567.